

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 15P/124/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8723211768
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Soliarová
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2023:8723211768.1

Uznesenie

Okresný súd Poprad, vo veci starostlivosti súdu o mal. dieťa: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom ako otec, dieťa rodičov JUDr. Mgr. Petra Dzurillu, B., C., nar. XX.X.XXXX, bytom D. C. XXXXX, A. D., právne zastúpený JUDr. Marekom Radačovským, advokátom, Žriedlová 3, Košice a E. F. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom G., E. XXX/X, v konaní začatom na návrh otca o nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd návrh z a m i e t a.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Otec mal. dieťaťa podal návrh na vydanie neodkladného opatrenia dňa 27.10.2023, v ktorom žiadal, aby súd zveril mal. dieťa do jeho osobnej starostlivosti a to do právoplatného skončenia veci vedenej na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 15P/134/2022. Svoj návrh odôvodnil tým, že s matkou mal. dieťaťa je v rozvodovom konaní, ktoré sa vedie na tunajšom súde pod sp. zn. 15P/134/2022 a v rámci konania došlo k viacerým zmenám postoja matky, ktorá v súčasnosti neakceptuje rodičovskú dohodu a nechce sa dohodnúť na úprave rodičovských práv a povinností na čas po rozvode. Taktiež zo zápisnice v predmetnej veci zo dňa 10.10.2023 vyplýva, že z dôvodu nových skutočností je potrebné doplniť dokazovanie o znalecký posudok znalca z odboru psychiatrie, čo opäť predĺži dané konanie, pričom v prospech dieťaťa by bolo vhodné rozhodnúť o starostlivosti aj z dôvodu nových skutočností, ktoré sa na strane dieťaťa zistili.

2. V predmetnej veci bolo podaných viacero návrhov na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým chcel otec upraviť do času rozhodnutia o rozvode rodičovské práva a povinnosti k dieťaťu, pričom vo vzťahu k osobnej starostlivosti o dieťa bol neúspešný. Od posledného rozhodnutia Krajského súdu pod sp. zn. 23Cop/90/2023 zo dňa 3.10.2023 došlo k zásadnej zmene pomerov, diagnostike závažného zdravotného problému u maloletej, u ktorej bola diagnostikovaná porucha autistického spektra tzv. Aspergerovho syndrómu. Otec v predmetnom návrhu uviedol, že na základe viacerých pozorovaní dieťaťa pedopsychiatricka, ale aj súdom ustanovená znalkyňa, bolo odporúčané aby s dieťaťom absolvoval test ADOS II, špecializované vyšetrenie určené pre diagnostiku poruchy autistického spektra. Tento test bol absolvovaný dvomi špecializovanými odborníkmi – E. G. H. a pedopsychiatrickou MUDr. Teréziou Rosenbergerovou. Otec predložil závery z predmetných vyšetrení a poukázal na to, že ide o zásadný moment, ktorý odôvodňuje naliehavú potrebu nariadenia neodkladného opatrenia, keďže u dieťaťa bola potvrdená vysoká miera prejavov PAS – Aspergerov syndróm. Boli zistené ťažkosti v sociálnej interakcii a komunikácii, oslabenie sociálnej reciprocity, oslabené porozumenie sociálnych situácií a vzťahov. Odporúčaná bola naďalej psychoterapia a pedopsychiatrické vedenie. Táto lekárska správa otcovi bola doručená až po súdnom pojednávaní v rozvodovom konaní, ktoré sa konalo dňa 10.10.2023 a preto z objektívnych príčin nemohol predložiť túto správu na pojednávaní. Prítomnosť tejto poruchy podstatným spôsobom mení pomery v rámci rodiny, predovšetkým s ohľadom na starostlivosť o mal. dieťa. Otec poukázal na to, že aj z predmetných správ vyplýva, že je potrebné rešpektovať aktuálny zdravotný stav dieťaťa, dieťa má právo na pokojný vývin, jeho diagnóza je vysoko špecifická,

vyžaduje individuálny prístup, dodržiavanie pravidiel a všetky zmeny a chaos dieťa dekompenzujú. Je preto potrebné mu vytvoriť a zabezpečiť v domácom prostredí spomaľovanie sprievodných symptómov tejto zdravotnej diagnózy. Dieťa si vyžaduje individuálny prístup s vysokou mierou tolerancie, empatie, porozumenia a otec udáva, že v jeho starostlivosti toto dieťaťu dokáže zabezpečiť. Zároveň otec poukázal na správanie sa matky, ktoré je v hrubom rozpore so zdravotným stavom dieťaťa. Otec uviedol, že matka dieťaťa odmietla participovať na starostlivosti v súvislosti so zdravotným stavom dieťaťa u pedopsychiatričky, ktorú nenavštívila, zdravotný stav maloletej s ňou nekonzultovala, dokonca aktívne bránila vyšetreniu dieťaťa. Podľa otca teda matka účelovo marí, nerešpektuje rozhodnutie súdu v súvislosti s povinnosťou spolupracovať s detskou pedopsychiatričkou a klinickou psychologičkou, ktoré rozhodnutie bolo vydané ako neodkladné opatrenie tunajšieho súdu pod sp. zn. 16P/11/2023. Pritom pre dieťa je potrebné vzhľadom na charakter ochorenia, aby vyrastalo v pokojnom prostredí, bez zmien. Vyžaduje si pestovanie a formovanie rovesníckych a širších sociálnych relácií. Dieťa už teraz vykazuje početné neurotické symptómy, pričom otec uvádza, že tieto sú spôsobené v dôsledku nevhodného sa správania sa matky. S poukazom na vyššie uvedené s tým, že dieťa vykazuje úzkosti, preferuje stereotypné vzorce správania, neznáša zmeny, má otec za to, že sú dané dôvody na vydanie neodkladného opatrenia na zverenie dieťaťa do jeho osobnej starostlivosti. Zároveň otec poukázal na závery znaleckého posudku, z ktorých vyplýva, že pre dieťa optimálne výchovné prostredie by bola fungujúca rodina s oboma rodičmi, čo však nie je možné, preto toho času sa nie ako optimálne, ale jediné možné riešenie javí súčasné výchovné prostredie u otca. Toto nie je možné toho času zmeniť, nakoľko by to mohlo mať zásadný negatívny vplyv na duševné zdravie mal. dieťaťa. Keďže ide o nové skutočnosti, ktoré majú zásadný charakter pre potrebu osobnej starostlivosti zo strany otca, nemožno konštatovať, že by sa jednalo už o vec „res judicata“.

3. Zo správy E. G. H. zo dňa 22.9.2023 vyplýva, že na základe anamnestických informácií a vyšetrenia ADOS – II je potvrdená vysoká miera prejavov PAS – Aspergerov syndróm. Ťažkosti v sociálnej interakcii a komunikácii, oslabenie sociálnej reciprocitu, oslabené porozumenie sociálnych situácií a vzťahov repetitívne a ritualizované správanie, senzorické záujmy, hypersenzivita, špecifické témy, zvýšená motorická aktivita, je odporúčané ďalej podľa potreby psychoterapeutické a pedopsychiatrické vedenie.

4. Zo správy E. I. zo dňa 23.10.2023 vyplýva, že dieťa je od začiatku vedenia nadmerne úzkostné, fixované na otca, s neschopnosťou rýchlo sa adaptovať na zmeny, neznáša tlak, krik a násilie. Dieťa bolo vyšetrené v ambulancii klinickej psychológie, ktoré vyšetrenie potvrdilo prítomnosť aspergerovej poruchy. Vzhľadom na charakter poruchy je potrebné zachovať čo najviac rituálov, dieťa má vyrastať v pokojnom prostredí, bez neustálych zmien, vyžaduje si pestovanie a formovanie rovesníckych a širších sociálnych vzťahov. Dieťa už teraz vykazuje početné neurotické symptómy. Je preto potrebné rešpektovať aktuálne zdravotný stav dieťaťa, dieťa vyžaduje individuálny prístup, dodržiavanie pravidiel a všetky zmeny a chaos dieťa dekompenzujú.

5. Na tunajšom súde sa vedie konanie o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode pod sp. zn. 15P/134/2022. V predmetnej veci bol vypracovaný znalecký posudok z odboru pedopsychológie. Na pojednávaní dňa 10.10.2023 otec poukázal na zdravotný stav mal. dieťaťa s tým, že mu bolo odporúčané absolvovať vyšetrenie s maloletou, ktoré by potvrdilo, resp. vyvrátilo prejavy Aspergerovho syndrómu. Tieto prejavy u mal. dieťaťa boli popísané pedopsychiatričkou MUDr. Rosenbergerovou a dieťa bolo odoslané na pedopsychologické vyšetrenie. Potvrdil sa zhodný záver ako u detskej psychologičky tak aj u detskej psychiatričky s tým, že dieťa má Aspergerov syndróm a takisto trpí fóbicko-úzkostnou poruchou v detskom veku. Otec však v čase pojednávania dňa 10.10.2023 nedisponoval týmito závermi, nakoľko v uvedenom čase dieťa len prešlo vyšetrením a správa otcovi ešte doručené neboli. Za týmto účelom a v súvislosti s touto novou skutočnosťou súd doplnil dokazovanie znalcom z odboru psychiatrie a to nielen z dôvodu či mal. Viktória trpí Aspergerovým syndrómom, ale aj vzhľadom k tomuto ochoreniu ako je vhodné nastaviť rodičovské práva a povinnosti, osobnú starostlivosť a styk druhého rodiča.

6. Neodkladným opatrením tunajšieho súdu pod sp. zn. 15P/71/2023 – 80 zo dňa 2.6.2023 bola maloletá predbežne zverená do osobnej starostlivosti otca a bol upravený styk matky na telefonický kontakt každú sobotu v čase od 18.00 do 18.30 hod. Zároveň bolo uvedené, že neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia veci vedenej na tunajšom súde pod sp. zn. 15P/134/2022. Voči tomuto uzneseniu bolo podané odvolanie a Krajský súd Prešov rozhodnutím 23Cop/90/2023 zo dňa 3.10.2023 zrušil uznesenie vo výroku ktorým súd prvého stupňa zveril predbežne dieťa do starostlivosti otca a v ostatných častiach uznesenie potvrdil. Toto predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 26.10.2023. Pokiaľ sa týka zverenia dieťaťa do osobnej starostlivosti otca Krajský súd odôvodnil zrušenie tohto rozhodnutia a zastavenia v tejto časti tak, že už uznesením Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 24Cop/25/2023 zo dňa 18.4.2023 bolo uznesenie zmenené tak, že návrh otca bol zamietnutý a súd

vychádzal z toho, že z ničoho nevyplýval nesúhlas matky s tým, že mal. Viktória sa nachádza vo faktickej starostlivosti otca a ani žiadne skutočnosti nenasvedčujú, žeby mal byť tento stav ohrozený, alebo by k nejakému ohrozeniu malo dôjsť v budúcnosti. Otec zabezpečoval osobnú starostlivosť o dieťa, matka bola s týmto nastoleným stavom uzročená a z ničoho nevyplývalo, žeby tento stav akýmkoľvek spôsobom narúšala. Aj v konaní pod sp. zn. 23Cop/90/2023 odvolací súd bol toho názoru, že pomery sa nijako nezmenili a preto nie je možné opakovane rozhodnúť o tom istom, teda o zverení mal. dieťaťa predbežne do starostlivosti otca pre prekážku rozhodnutej veci v súlade s ust. § 329 ods. 3 CSP. Preto v tejto časti uznesenie zrušil a konanie zastavil. Odvolací súd sa stotožnil so záverom uznesenia Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 24Cop/25/2023 zo dňa 18.4.2023 o tom, že nebola osvedčená potreba dočasne zveriť maloletú do osobnej starostlivosti otca a že na to, aby bolo takéto rozhodnutie prijaté uznesením o neodkladnom opatrení, musia byť dané dôvody. Matka vo vyjadrení k odvolaniu potvrdila, že nemieni zasahovať do faktického stavu mal. Viktórie, teda do toho, že maloletá je vo faktickej starostlivosti otca.

7. Podľa § 2 CMP s použitím ust. § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Podľa § 360 ods. 1 CMP neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

9. Podľa § 367 ods. 1 a 2 Civilného mimosporového poriadku, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti (1). O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví (2).

10. Podľa čl. 5 Zákona o rodine záujem mal. dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu mal. dieťaťa sa zohľadňuje najmä úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečie dieťaťa ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vláh dieťaťa, názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvoma rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

11. Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkolvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

12. Keďže neodkladné opatrenie je možné nariadiť aj v prípadoch týkajúcich sa starostlivosti o mal. deti, za predpokladu, že pomery maloletého je nevyhnutné upraviť bezodkladne, súd skúmal záujem dieťaťa na nariadení navrhovaného neodkladného opatrenia, ktorý bude daný predovšetkým vtedy, ak tento záujem maloletého bude narušený alebo ohrozený v prípade absencie bezodkladnej úpravy pomerov.

13. Pre posúdenie splnenia zákonných predpokladov nariadenia neodkladného opatrenia o zverení maloletej A. do osobnej starostlivosti otca súd skúmal dôvody podania samotného návrhu zo strany otca. Je nesporné, že u mal. A. bola potvrdená diagnóza – Aspergerov syndróm a v súvislosti s touto diagnózou je potrebné u dieťaťa vytvoriť čo najpokojnejšie domáce prostredie, ktoré bude zamerané na individuálny prístup s vysokou mierou empatie, tolerance, porozumenia a podobne. Aj zo znaleckého posudku vyplýva, že mal. dieťa je úzkostné, je značne naviazané na otca, k nemu má vysoko pozitívny vzťah a považuje ho za najdôležitejšieho človeka a oporu. K matke – aj keď si uvedomuje, že je to biologická matka, je táto vzťahová väzba značne narušená. U oboch rodičov bola zaznamenaná značná paranoidná symptomatika, ktorá im bráni dôverovať ľuďom i sebe navzájom, hostilné nastavenie voči okoliu, sklon k impulzivite. Je zrejmé, že otec sa aj v súčasnosti obáva reakcie matky a jej správania voči mal. dieťaťu, zvlášť pri určení danej diagnózy. Pre dieťa by bolo najideálnejšie, ak by rodičia začali spolupracovať, vedeli sa dohodnúť o základných otázkach aj vo vzťahu k mal. dieťaťu a spoločne postupovali v rámci ochorenia dieťaťa, dbali na pokyny klinickej psychologičky a pedopsychiatricy. Len

týmto spôsobom môžu pomôcť dieťaťu zmierniť prejavy úzkostnej poruchy ako aj prejavy, ktoré súvisia s Aspergerovým syndrómom.

14. Zároveň však súd dodáva, že vzhľadom ku konaniu, ktoré sa viedlo na tunajšom súde pod sp. zn. 15P/71/2023 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu č.k. 23Cop/90/2023 zo dňa 3.10.2023 je súd prvého stupňa viazaný názorom odvolacieho súdu a to aj v časti rozhodnutia, ktorým Krajský súd zrušil výrok o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti otca. Predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 26.10.2023 a návrh otca na vydanie neodkladného opatrenia bol súdu doručený dňa 27.10.2023. Vzhľadom k tejto situácii zo strany súdu prvého stupňa ani nie je možné rozhodnúť inak a to aj s poukazom na príslušné ustanovenia Civilného sporového poriadku. Vzhľadom aj na túto postupnosť v danej veci nebolo možné vydať neodkladné opatrenie o zverení mal. dieťaťa do osobnej starostlivosti otca, preto súd tento návrh zamietol a rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

15. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 52 CMP.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie, ktoré možno podať do 15 dní od doručenia uznesenia v 3 vyhotoveniach a to prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).